

Kaikki tiet vievät Roomaan

Eurooppalaisen kielipäivän kunniaksi 26.9. Berliinissä Kiss FM -radiokanava lähetti uutislähetysten latinaksi ja kehui myös lähettävänsä latinankielistä räppiä. Tarkoitus oli muistuttaa kuolleista kielistä. Ei mitään uutta auringon alla, ajatteli suomalainen, jolle ovat tuttuja YLE:n

”O tempora, o mores”, huokaa Asterixin merirosvo ryöstöretken mentyä mönkään.

viikkokatsaus *Nuntii Latini* ja latinankielisiä tangojakin levyttänyt Jukka Ammond.

Ensimmäinen tietoinen muistikuvani latinan kielestä liittyy *Asterixiin*. Aluksi uskoin, että sitaatit olivat vitsimielessä vääristeltyjä. Innostuin, kun tajusin, että ne ovat ihan oikeata latinaa ja pääpiirteissään jopa ainakin oikeansuuntaisissa yhteyksissään. ”O tempora, o mores”, huokaa merirosvojen Ciceroa siteeraava vahvistus aika usein ryöstöretken mentyä mönkään.

Parin viime vuosikymmenen nopea globalisaatiokehitys on saanut vastapainokseen historiabuumin. Kaikki muistavat muutaman vuoden takaa Russell Crowen *Gladiatorin*, ja monessa Euroopan maassa nähtiin kuluneen vuoden aikana televisiosarja *Rooma*.

Jos Münchenissä toimivalta intohimoiselta latinistilta ja filologilta **Wilfried Stroh’lta** olisi kysytty, *Rooma*-sarja olisi dubattu latinaksi. Ulkomaalaisen korviin otti kovasti, että *Roman* henkilöt puhuivat saksaa. Tuntui siltä, että jopa englantia olisi mennyt, olihan sarja yhdysvaltalaista ja brittiläistä yhteistyötä. Saksa ei istunut roomalaisotilaiden habitukseen.

Missä latinaa sitten käytetään nykyään, paitsi lentävinä lauseina? – Ainakin apteekissa, yliopistolla, titteleissä, sivistyssanoissa ja Vatikaanissa.

Latinan kotimaassa kieli on kaikkea muuta kuin kuollut, ja uuden paavin myötä se on rivakasti virkistymässä. Vatikaanista kuuluu, ettei kaikkien latinan taito ole aivan niin hyvässä terässä kuin paavi toivoisi, mutta niinhän se on usein muissakin paikoissa, joissa ihmiset ovat monikielisiä. Mitä te vastaatte, kun teiltä kysytään kuinka ”toinen pakkoko-

< Venite adoremus – tulkaamme palvomaan.

timainen” sujuu? Minä sanon, että lukeminen kyllä, puhuminen heikommin.

Katolisissa maissa seurattiin nykyisen paavin valintaa tietysti intensiivisesti. Minäkin katsoin kiinnostuneena televisiosta dokumenttia pikkuisesta mutta mahtavasta valtakunnasta, jossa en ole koskaan elämässäni käynyt. Dokumentissa kerrottiin seikkaperäisesti Vatikaanin työntekijöistä ja heidän arjestaan. Esiteltiin myös pankkiautomaatti, jonka palvelut voi valita latinan kielellä.

Traditioihin mieltynyt paavi Benedikt panostaa kovasti kirkon virallisen kielen aseman vahvistamiseen. Latinankieliset kirkonmenot eivät Vatikaanissa ole pelkkää historiaa vaan yleistyvät kaiken aikaa.

Mikäli kielitieteilijä Wilfried Stroh’ta on uskominen, latina elää muuallakin kuin Vatikaanissa uutta nousukauttaan. Tästä ovat hänen mielestään selviä merkkejä humanististen lukiodien suosion kasvu ja monet bestsellereiksi yltäneet uudemmat latinankieliset käännökset, esimer-

▲ Wienin kuuluisan maamerkin Helderntorin teksti ”LAVRVM. MILITIBVS. LAVRO. DIGNIS. MDCCCXXVI” – ”laakerinlehdet ne ansaitseville sotilaille 1916”.

kiksi *Winnie ille Pu* tai *Harrius Potter*. Internetissä on latinaksi keskusteluvia chattiryhmiä. Mikä ihmeellisintä – monet ovat kuuleman mukaan ko-

vasti lämpenemässä ajatukselle, että latinasta tehtäisiin EU:ssa englannin jälkeen toinen virallinen kieli.

SATU TASKINEN

Kieltenopettaja

Oletko kiinnostunut arvioinnista?

Koetko kokeiden laatimisen pal-kitsevaksi, ja haluatko kehittää itseäsi arvioijana?

Haemme vuosittain peruskoulun 9. luokan valtakunnallisten kokeiden työryhmään jäseniä. Kokeiden laatimisesta maksetaan korvaus.

Ilmoittautumiset ja lisätiedot: Päivi Koivistoinen-Toivonen, paivi.koivistoinen-toivonen@sukol.fi tai puh. (09) 150 2522.

